Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

24 päivänä syyskuuta 2019 *

Yhteisömalli – Mitättömyysmenettely – Rekisteröity yhteisömalli, joka esittää mopedia – Aikaisempi yhteisömalli – Mitättömyysperuste – Yksilöllinen luonne – Erilainen yleisvaikutelma – Asiantunteva käyttäjä – Asetuksen (EY) N:o 6/2002 6 artikla ja 25 artiklan 1 kohdan b alakohta – Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan mukainen tulkinta – Aikaisemman rekisteröimättömän kansallisen kolmiulotteisen tavaramerkin käytön puuttuminen rekisteröidyssä mallissa – Asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohta – Asianomaisen jäsenvaltion tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla suojatun teoksen luvattoman käytön puuttuminen rekisteröidyssä mallissa – Asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohta

Asiassa T-219/18,

Piaggio & C. SpA, kotipaikka Pontedera (Italia), edustajinaan asianajajat F. Jacobacci, B. La Tella ja B. Lucchetti,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO), asiamiehinään L. Rampini ja J. Crespo Carrillo,

vastaajana,

jossa toisena osapuolena asian käsittelyssä EUIPO:n valituslautakunnassa oli ja väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa on

Zhejiang Zhongneng Industry Group Co. Ltd, kotipaikka Taizhou (Kiina), edustajinaan asianajajat M. Spolidoro, M. Gurrado, S. Verea ja M. Balestriero,

ja jossa on kyse kanteesta, joka on nostettu EUIPO:n kolmannen valituslautakunnan 19.1.2018 tekemästä päätöksestä (asia R 1496/2015-3), joka koskee Piaggio & C:n ja Zhejiang Zhongneng Industry Groupin välistä mitättömyysmenettelyä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Berardis sekä tuomarit S. Papasavvas ja O. Spineanu-Matei (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies E. Hendrix,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.3.2018 jätetyn kannekirjelmän,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 9.7.2018 jätetyn EUIPO:n vastineen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 9.7.2018 jätetyn väliintulijan vastineen,

ottaen huomioon 27.2.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon 30.4.2019 annetun määräyksen asian käsittelyn suullisen vaiheen aloittamisesta uudelleen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen osapuolille esittämän kirjallisen kysymyksen ja niiden unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.5. ja 17.5.2019 jättämät vastaukset tähän kysymykseen,

ottaen huomioon 20.5.2019 tehdyn päätöksen asian käsittelyn suullisen vaiheen päättämisestä,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Väliintulijana oleva Zhejiang Zhongneng Industry Group Co. Ltd jätti 19.11.2010 Euroopan unionin teollisoikeuksien virastolle (EUIPO) yhteisömallin rekisteröintihakemuksen yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 (EYVL 2002, L 3, s. 1) nojalla.

2 Malli, jonka rekisteröintiä haettiin, esitetään seuraavissa kuudessa kuvassa:

3 Asetuksen N:o 6/2002 41–43 artiklan mukaisesti väliintulija vetosi rekisteröintihakemuksessaan riidanalaista mallia koskevaan etuoikeuteen, joka perustuu toimivaltaiselle kiinalaiselle viranomaiselle 13.7.2010 toimitettuun saman mallin aikaisempaan rekisteröintihakemukseen.

4 Tavarat, joihin riidanalainen malli on tarkoitus sisällyttää, kuuluvat teollisuusmallien kansainvälisen luokituksen perustamisesta 8.10.1968 tehdyn Locarnon sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaiseen luokkaan 12–11 ja vastaavat seuraavaa kuvausta: ”Mopedit; moottoripyörät”.

5 Mallia koskeva hakemus julkaistiin 23.11.2010 päivätyssä yhteisömalleja koskevassa tiedotteessa nro 2010/265. Malli rekisteröitiin numerolla 1783655-0002 siten, että rekisteröintipäivä oli 19.11.2010 ja etuoikeuspäivä 13.7.2010.

6 Kantajana oleva Piaggio & C. SpA jätti asetuksen N:o 6/2002 52 artiklan nojalla EUIPO:lle 6.11.2014 riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen edellä 4 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden osalta.

7 Mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tueksi esitettiin asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b, e ja f alakohdassa tarkoitetut perusteet.

8 Ensinnäkin asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta mitättömyysperusteesta kantaja väitti mitättömäksi julistamista koskevassa hakemuksessaan, että riidanalaiselta mallilta puuttuivat kyseisen asetuksen 5 ja 6 artiklassa tarkoitetut uutuus ja yksilöllinen luonne. Lausumiensa tueksi kantaja vetosi aikaisempaan malliin, jota myydään nimityksellä ”Vespa LX” (jäljempänä aikaisempi malli), jonka tunnetuksi tulemisen se osoitti alan aikakauslehdissä – toukokuun 2005 *Motociclismo*-lehdessä, huhtikuun 2005 *In sella* -lehdessä ja kesäkuun 2009 *City-X* -lehdessä – julkaistuilla kuvilla. Kyseiset kuvat ja niitä koskevat tiedot olivat seuraavat:

9 Kantajan mukaan riidanalainen malli oli olennaisilta osin samanlainen ja antoi saman yleisvaikutelman kuin aikaisempi malli, minkä perusteella siltä voitiin katsoa puuttuvan asetuksen N:o 6/2002 5 ja 6 artiklassa tarkoitetut uutuus ja yksilöllinen luonne.

10 Toiseksi asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetusta mitättömyysperusteesta kantaja väitti, että skootterin muotoa, johon aikaisempi malli oli tarkoitus sisällyttää, suojattiin Italian oikeudessa myös rekisteröimättömänä kolmiulotteisena ”tosiasiallisena tavaramerkkinä”, jota on käytetty Italiassa vuodesta 2005 lähtien (jäljempänä aikaisempi tavaramerkki). Kantajan mukaan kyseinen tavaramerkki on saavuttanut käytössä vahvan erottamiskyvyn, koska tavaramerkin suojaaman skootterin kolmiulotteisen muodon erottavat ominaispiirteet ovat säilyneet olennaisilta osin muuttumattomina siitä lähtien, kun kantaja suunnitteli ja saattoi ensimmäisen kerran markkinoille Vespa-skootterin vuosina 1945 ja 1946. Kantajan mukaan kyseiset erottavat ominaispiirteet ovat seuraavat:

– jäljempänä kuvattu X-muoto korin takaosan ja istuimen alustan välissä:

– jäljempänä kuvattu käänteinen Ω-muoto istuimen alustan ja jalkasuojan välissä:

– jäljempänä kuvattu jalkasuojan nuolen muoto:

11 Kantaja väitti toimittaneensa näyttöä aikaisemman tavaramerkin yleisesti tunnetusta käytöstä ja siitä, että riidanalainen malli voi sekoittua kohdeyleisön keskuudessa aikaisemman tavaramerkin kanssa.

12 Kolmanneksi asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetusta mitättömyysperusteesta kantaja väitti, että aikaisempaa mallia suojattiin Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisilla tekijänoikeuksilla. Kantajan mukaan aikaisempaa mallia, joka on hengentuote, on käytetty perusteettomasti riidanalaisessa mallissa.

13 Mitättömyysosasto myönsi 23.6.2015 tekemässään päätöksessä, että riidanalainen malli oli uusi asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 5 artiklan kanssa, tarkoitetulla tavalla. Aikaisempaan malliin tukeutuen se kuitenkin hyväksyi riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen sillä perusteella, että

riidanalaiselta mallilta puuttui asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä saman asetuksen 6 artiklan kanssa, tarkoitettu yksilöllinen luonne. Koska mitättömyysosasto totesi, että riidanalainen malli oli mitätön, koska asetuksessa N:o 6/2002 mallin suojaamiseksi säädetty kyseinen edellytys ei täyttynyt, mitättömyysosasto katsoi, ettei kantajan mainitsemia muita, nimittäin kyseisen asetuksen 25 artiklan 1 kohdan e ja f alakohdassa tarkoitettuja, mitättömyysperusteita ollut tarpeen tutkia.

14 Väliintulija teki 27.7.2015 mitättömyysosaston päätöksestä valituksen EUIPO:lle asetuksen N:o 6/2002 55–60 artiklan nojalla.

15 Tammikuun 19. päivänä 2018 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös) EUIPO:n kolmas valituslautakunta hyväksyi väliintulijan valituksen, kumosi mitättömyysosaston päätöksen ja hylkäsi mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen. Ensinnäkin se katsoi lähinnä, että kyseessä olevien mallien väliset erot olivat riittävä peruste sulkea pois se, että riidanalaiselta mallilta puuttui asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 5 artiklan kanssa, tarkoitettu uutuus aikaisempaan malliin verrattuna. Seuraavaksi valituslautakunta totesi mitättömyysosastosta poiketen, ettei riidanalaiselta mallilta puuttunut asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 6 artiklan kanssa, tarkoitettu yksilöllinen luonne. Valituslautakunta totesi tältä osin yhtäältä, että kyseessä olevien mallien välillä oli lukuisia riittävän ilmeisiä eroja ja toisaalta että asiantunteva käyttäjä sai riidanalaisesta mallista erilaisen yleisvaikutelman kuin aikaisemmasta mallista. Lopuksi käyttämällä asetuksen N:o 6/2002 60 artiklan mukaista mitättömyysosaston toimivaltaa valituslautakunta ratkaisi kaksi muuta mitättömyysperustetta, johon kantaja vetosi mitättömyysosastossa, nimittäin kyseisen asetuksen 25 artiklan 1 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitetut mitättömyysperusteet. Näin ollen se totesi yhtäältä, ettei riidanalaisessa mallissa ole käytetty aikaisempaa tavaramerkkiä etenkään niiden välisten ilmeisten tyylierojen ja aikaisemman tavaramerkin kohdeyleisön korkean tarkkaavaisuusasteen vuoksi ja ettei asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädettyä mitättömyysperustetta täten sovellettu. Toisaalta asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn mitättömyysperusteen osalta valituslautakunta katsoi, että riidanalaisen mallin mitättömäksi julistaminen Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisten tekijänoikeuksien loukkaamisen vuoksi ei ollut perusteltua, koska aikaisempaa mallia, joka oli hengentuote, ei ollut käytetty riidanalaisessa mallissa, koska niiden muotoilu ja niistä saatavat vaikutelmat olivat erilaisia.

Oikeudenkäyntimenettely sekä asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

16 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen ja toteaa näin ollen riidanalaisen mallin mitättömäksi

– määrää unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 190 artiklan mukaisesti, että EUIPO ja väliintulija vastaavat valituslautakunnassa pidetyssä menettelyssä aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista

– velvoittaa EUIPO:n ja väliintulijan korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

17 EUIPO vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18 Väliintulija vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– vahvistaa riidanalaisen mallin pätevyyden

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

19 Aluksi on todettava, että koska ”riidanalaisen mallin pätevyyden vahvistaminen” vastaa kanteen hylkäämistä, on katsottava, että väliintulija vaatii toisessa vaatimuksessaan lähinnä kanteen hylkäämistä (ks. analogisesti tuomio 13.12.2016, Apax Partners v. EUIPO – Apax Partners Midmarket (APAX), T-58/16, ei julkaistu, EU:T:2016:724, 15 kohta).

20 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi kolmeen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 6 artiklan kanssa, rikkomista, toinen kyseisen asetuksen 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan rikkomista ja kolmas saman asetuksen 25 artiklan 1 kohdan f alakohdan rikkomista.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä saman asetuksen 6 artiklan kanssa, rikkomista

21 Ensimmäisessä kanneperusteessaan kantaja väittää, että valituslautakunta katsoi riidanalaisen päätöksen 24–26 kohdassa virheellisesti kantajan myöntäneen, etteivät kyseessä olevat mallit ole täysin samanlaisia ja ettei niiden välisiä eroja voida luokitella ”epäolennaisiksi yksityiskohdiksi”.

22 Kantaja väittää lisäksi, että valituslautakunta tulkitsi ja sovelsi virheellisesti asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa tarkoitettuja periaatteita, koska aikaisemman mallin huomioon ottaen riidanalaiselta mallilta puuttui kyseisessä säännöksessä tarkoitettu yksilöllinen luonne.

23 EUIPO ja väliintulija kiistävät nämä kantajan väitteet kokonaisuudessaan.

24 On muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi vain, jos se ei täytä saman asetuksen 4-9 artiklassa säädettyjä edellytyksiä.

25 Asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 1 kohdan mukaan malli suojataan yhteisömallilla vain, jos se on uusi ja luonteeltaan yksilöllinen.

26 Asetuksen N:o 6/2002 5 artiklan mukaan mallia pidetään uutena, jos samanlainen malli ei ole tullut tunnetuksi. Malleja pidetään samanlaisina, jos niiden piirteet eroavat vain epäolennaisilta yksityiskohdiltaan.

27 Aluksi on todettava, että valituslautakunta muotoili riidanalaisen päätöksen 24–26 kohtaan sisältyvät toteamukset tarkastellessaan riidanalaisen mallin asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 6 artiklan kanssa, tarkoitetun uutuuden väitettyä puuttumista. Kuten kantaja vahvisti istunnossa, se ei vetoa kanteensa tueksi kyseisten säännösten rikkomiseen eikä valituslautakunnan riidanalaisen mallin uutuuden arvioinnissa tekemään virheeseen ja myöntää, etteivät kyseessä olevat mallit ole samanlaisia. Kantaja ei näin ollen voi tässä kanneperusteessa, joka koskee erityisesti asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 6 artiklan kanssa, rikkomista, pätevästi kiistää riidanalaisen päätöksen 24–26 kohtaan sisältyviä valituslautakunnan arviointeja, jotka koskevat saman asetuksen 5 artiklassa tarkoitetun uutuuden väitettyä puuttumista riidanalaiselta mallilta.

28 Riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen arvioinnista on ensinnäkin muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan rekisteröityä yhteisömallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet tunnetuksi ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää.

29 Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdan italiankielisessä versiossa todetaan lisäksi, että jotta mallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, siitä saatavan yleisvaikutelman on erottava ”merkittävästi” yleisvaikutelmasta, jonka asiantunteva käyttäjä on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet tunnetuksi.

30 On huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarve tulkita unionin oikeuden säännöstä yhtenäisellä tavalla edellyttää sitä, että unionin oikeuden tekstin erikielisten toisintojen poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava sen säännöstön asiayhteyden ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on. Unionin oikeuden säännöksen tulkinta edellyttää muun muassa sen eri kieliversioiden vertailua (ks. tuomio 23.12.2015, Firma Theodor Pfister, C-58/15, ei julkaistu, EU:C:2015:849, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Asetuksen N:o 6/2002 antamiseen johtaneessa prosessissa toteutettuihin toimiin kuuluneessa Euroopan komission ensimmäisessä ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisömallista (EYVL 1994, C 29, s. 20) täsmennys ”merkittävällä tavalla” sisältyi 6 artiklan 1 kohdan kaikkiin kieliversioihin. Ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisön malleista annetussa talous- ja sosiaalikomitean lausunnossa (EYVL 1994, C 388, s. 9) todettiin, että ilmaisulla ”merkittävästi” suljetaan lukuisia, erityisesti tekstiilialan, malleja suunnitellun suojan ulkopuolelle, ja ehdotettiin näin ollen sen pois jättämistä, ja tämän lausunnon perusteella kyseinen täsmennys poistettiin yhteisön malleista annettua neuvoston asetusta (EY) koskevan komission muutetun ehdotuksen (EYVL 2000, C 248 E, s. 3) 6 artiklan 1 kohdan kaikista kieliversioista italiankielistä versiota lukuun ottamatta. Tämä kyseisen säännöksen sanamuodossa oleva ero säilyi komission lopulta esittämän neuvoston yhteisömallista annettua asetusta koskevan muutetun ehdotuksen (EYVL 2001, C 62 E, s. 173) italiankielisessä versiossa.

32 Asetuksen N:o 6/2002 ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan eri kieliversioiden vertailusta ilmenee lisäksi, että italiankielistä versiosta lukuun ottamatta kyseisen artiklan kaikissa kieliversioissa säädetään, että rekisteröityä yhteisömallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet tunnetuksi.

33 Näissä olosuhteissa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdan yhteen ainoaan kieliversioon sisältyvä täsmennys ”merkittävästi” on selvästikin kyseisen asetuksen antamista edeltävästä lainsäädäntöprosessista peräisin oleva harmillinen jäänne.

34 Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohtaa on näin ollen luettava ja sovellettava yhtäältä sen asetuksen N:o 6/2002 nykyisten eri kieliversioiden edellä 32 kohdassa esitetyn sanamuodon mukaisesti italiankielistä versiota lukuun ottamatta ja toisaalta oikeuskäytännössä esitetyn kyseisen säännöksen huomioon otettavaa kieliversiota koskevan yhdenmukaisen ja riippumattoman tulkinnan mukaisesti.

35 Tässä yhteydessä on muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa säädetty edellytys ylittää saman asetuksen 5 artiklassa asetetun edellytyksen, koska mainitussa 6 artiklassa tarkoitettu asiantuntevan käyttäjän saama yleisvaikutelma voi perustua vain kyseisten mallien objektiivisiin eroihin (asetus 6.6.2013, Kastenholz v. SMHV – Qwatchme (Kellotaulut), T-68/11, EU:T:2013:298, 39 kohta). Näin ollen on otettava huomioon erot, jotka riittävät luomaan erilaiset kokonaisvaikutelmat (ks. tuomio 4.7.2017, Murphy v. EUIPO – Nike Innovate (Sähköisen kellon ranneke), T-90/16, ei julkaistu, EU:T:2017:464, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Toiseksi on todettava, että asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaan erityisesti, että arvioitaessa, onko mallilla yksilöllinen luonne, olisi määriteltävä, poikkeaako mallia tarkastelevan asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma selvästi olemassa olevien mallien antamasta yleisvaikutelmasta.

37 Asetuksen N:o 6/2002 täytäntöönpanosta 21.10.2002 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2245/2002 (EYVL 2002, L 341, s. 28) 28 artiklan 1 kohdan b alakohdan v alakohdassa täsmennetään tältä osin, että jos mitättömyysperusteena on se, että rekisteröity yhteisömalli ei täytä muun muassa asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan mukaisia vaatimuksia, mitättömäksi julistamista koskevaan hakemukseen on sisällyttävä tiedot ja sellaisten aiempien mallien esittäminen, jotka voivat muodostaa esteen rekisteröidyn yhteisömallin yksilölliselle luonteelle, sekä asiakirjat, jotka osoittavat aiempien mallien olleen voimassa.

38 Kuten kantaja vahvisti istunnossa, se valitsi käsiteltävän kanneperusteen tueksi aikaisemman mallin suhteessa asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa tarkoitettuihin olemassa oleviin malleihin, koska kyseisessä aikaisemmassa mallissa toistuvat edellä 10 kohdassa kuvatut ominaispiirteet, ja toimitti aikaisemman mallin olemassaolon ja tunnetuksi tulemisen osoittavat jäljennökset.

39 Kolmanneksi on muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että mallin yksilöllistä luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella sen kehittelyssä ollut vapaus.

40 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on arvioitava, puuttuuko riidanalaiselta mallilta asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa tarkoitettu yksilöllinen luonne suhteessa aikaisempaan malliin.

Riidanalaisen mallin asiantunteva käyttäjä ja mallin luoneella ollut vapaus

41 Käsiteltävässä asiassa valituslautakunta totesi ensinnäkin riidanalaisen päätöksen 30–32 kohdassa, että kyseessä oleva ala, jonka osalta riidanalaisen mallin asiantunteva käyttäjä on määritettävä, on ”skootterit”, joka on luokan ”Mopedit; moottoripyörät” alaluokka.

42 Toisin kuin väliintulija, jonka mukaan kyseisen alan muodostaa ”klassisten skootterien” alaluokka, väittää, on vahvistettava, että kyseinen ala on valituslautakunnan määrittämä ”skootterien” ala, mitä kantaja ei ole kiistänyt. Siinä otetaan nimittäin huomioon rekisteröintihakemuksessa oleva tavaroita koskeva maininta ”Mopedit; moottoripyörät”, joihin riidanalainen malli aiotaan sisällyttää, mutta myös riidanalainen malli itsessään, mikäli sillä voidaan tunnistaa ”skootterit” rekisteröinnin yhteydessä mainitusta laajemmasta tavaraluokasta ja täten määritellä tosiasiallisesti asiantunteva käyttäjä sekä mallin luojan vapaus riidanalaisen mallin kehittelyssä (ks. vastaavasti tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo (Pyöreä mainostarvike), T-9/07, EU:T:2010:96, 56 kohta).

43 Seuraavaksi valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 33–35 kohdassa, että riidanalaisen mallin asiantunteva käyttäjä on henkilö, joka käyttää skootteria omiin matkoihinsa ja joka tuntee markkinoilla olevat eri skootterimallit ja jossain määrin näiden tavaroiden yleensä sisältämät osatekijät. Se totesi lisäksi, että ottaen huomioon tämän henkilön kiinnostuksen kyseisiä ajoneuvoja kohtaan, häntä voidaan pitää erityisen tarkkaavaisena käyttäjänä, joka kiinnittää erityistä huomiota kyseessä olevien tavaroiden muotoiluun ja estetiikkaan.

44 Riidanalaisen mallin luoneella olleesta vapaudesta valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 36–41 kohdassa, että skootterien suunnitteluvapauden edellytyksenä tietyssä määrin olevat tekijät eivät koostuneet muotoilualan suuntauksista eivätkä mahdollisesta alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käymisestä, vaan liittyivät lähinnä ajoneuvon tyyppiin ja toimintaan, sillä skootterissa kuljettajan on voitava pitää ylävartalo suorassa, raajat 90 asteen kulmassa ja jalat vaivattomasti keskusjalkatuen päällä. Skootterissa on oltava lisäksi halkaisijaltaan rajalliset pyörät, jalkasuoja ja moottorin peittävä

kori. Näin ollen mallin luoneella ollut vapaus saattoi ilmetä jalkasuojan, jalkatuen, korin, lokasuojien, istuimen ja pyörien suunnittelussa sekä etu- ja takavalojen suunnittelussa ja sijoittelussa. Valituslautakunta päätteli tästä, että mallin luoneella ollut vapaus voitiin määritellä vähintään keskinkertaiseksi.

45 Kyseessä olevista malleista saatavien yleisvaikutelmien vertailussa on tukeuduttava edellä esitettyihin valituslautakunnan toteamuksiin, joita osapuolet eivät ole kiistäneet.

Asiantuntevan käyttäjän kyseessä olevista malleista saamien yleisvaikutelmien vertailu

46 Oikeuskäytännön mukaan mallin yksilöllisyyttä on arvioitava suhteessa sellaiseen yhteen tai useampaan tiettyyn, yksilöityyn ja määrättyyn malliin nähden, joka voidaan tunnistaa kaikkien niiden mallien joukosta, jotka ovat aikaisemmin tulleet tunnetuiksi. Jotta mallin voidaan katsoa olevan luonteeltaan yksilöllinen, asiantuntevan käyttäjän kyseisestä mallista saaman yleisvaikutelman on näin ollen poikettava asiantuntevan käyttäjän yhdestä tai useammasta aikaisemmasta mallista, erikseen arvioituina, saamasta yleisvaikutelmasta eikä useiden aikaisempien mallien yksittäisten piirteiden yhdistelmästä saamasta yleisvaikutelmasta (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, 25 ja 35 kohta).

47 Mallin yksilöllinen luonne seuraa asiantuntevan käyttäjän saamasta erilaisesta yleisvaikutelmasta tai déjà vu -vaikutelman puuttumisesta suhteessa olemassa oleviin aiempiin malleihin, kun ei oteta huomioon eroja, jotka ovat riittämättömiä vaikuttamaan mainittuun kokonaisvaikutelmaan, vaikka ne ylittävät epäolennaiset yksityiskohdat, mutta otetaan huomioon erot, jotka riittävät luomaan erilaiset kokonaisvaikutelmat (ks. tuomio 7.11.2013, Budziewska v. SMHV – Puma (Loikkaava kissaeläin), T-666/11, ei julkaistu, EU:T:2013:584, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Kun arvioidaan mallin yksilöllistä luonnetta kaikkiin aikaisempiin malleihin nähden, on otettava huomioon sen tuotteen luonne, johon mallia sovelletaan tai johon se sisältyy, ja erityisesti se teollisuudenala, johon se kuuluu (ks. asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 14 perustelukappale), mallin luoneen vapaus sen kehittelyssä (ks. asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 2 kohta), mahdollinen alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käyminen, joka voi saada asiantuntevan käyttäjän huomaamaan helpommin erot vertailtujen mallien välillä, vaikka sen ei katsottaisi rajoittavan mallin luoneen vapautta, sekä se tapa, jolla kyseistä tuotetta käytetään, erityisesti ottaen huomioon muutokset, joita siihen tavanomaisesti tehdään tässä vaiheessa (ks. tuomio 7.11.2013, Loikkaava kissaeläin, T-666/11, ei julkaistu, EU:T:2013:584, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Koska kantaja valitsi aikaisemman malliin suhteessa kaikkiin aikaisempiin malleihin, on syytä verrata toisiinsa yhtäältä siitä saatavaa yleisvaikutelmaa ja toisaalta riidanalaisesta mallista saatavaa yleisvaikutelmaa (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2010, Shenzhen Taiden v. SMHV – Bosch Security Systems (Viestintälaite), T-153/08, EU:T:2010:248, 23 ja 24 kohta).

50 Ensinnäkään kantaja ei voi perustellusti väittää, että sillä, että kyseisillä malleilla on useita yhteisiä osatekijöitä ja hyvin samankaltainen yleinen muoto, voidaan osoittaa, että riidanalaisesta mallista saa déjà vu -yleisvaikutelman suhteessa aikaisempaan malliin.

51 Kuten valituslautakunta perustellusti totesi, riidanalaisessa mallissa on lähinnä kulmikkaita linjoja ja aikaisemmassa mallissa pyöreitä linjoja. Asiantunteva käyttäjä, jonka on katsottava käsittävän myös erittäin tarkkaavaisen ja valppaan käyttäjän, saa kyseisistä malleista näin ollen päinvastaisen käsityksen erityisesti niiden muotoilun ja estetiikan osalta.

52 Lisäksi on muistutettava, ettei ole poissuljettu, että malleja vertailtaessa tavaroiden tai niiden osien tietyt piirteet voivat hallita kustakin mallista saatavaa vaikutelmaa. Jotta voidaan määrittää, onko tavaran tai sen osan tietty piirre hallitseva, on kuitenkin arvioitava kyseisen tavaran tai osan eri

piirteiden enemmän tai vähemmän selvää vaikutusta tämän tuotteen tai osan ulkomuotoon (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2013, Merlin ym. v. SMHV – Dusyma (Pelit), T-231/10, ei julkaistu, EU:T:2013:560, 36 kohta).

53 Kantaja vetoaa tiettyihin muodon piirteisiin aikaisemman mallin erottavina ominaispiirteinä, joihin kyseisten mallien samankaltaisuudet perustuvat. Kyseessä on X-muoto korin takaosan ja istuimen alustan välissä, käänteinen Ω-muoto istuimen alustan ja jalkasuojan välissä sekä jalkasuojan nuolen muoto, joihin Tribunale di Torino (Torinon alioikeus, Italia) lisäsi rungon pisaramuodon väliintulijan ja kantajan välisessä oikeusriidassa 6.4.2017 antamassaan tuomiossa nro 1900/2017 (jäljempänä Tribunale di Torinon tuomio), jonka Corte d'appello di Torino (Torinon ylioikeus, Italia) pysytti 12.12.2018 antamallaan tuomiolla nro 677/2019 (jäljempänä Corte d'appello di Torinon tuomio). On kuitenkin todettava, ettei kantaja ole osoittanut, että asiantunteva käyttäjä tunnistaa tosiasiallisesti, että nämä piirteet hallitsevat aikaisemman mallin ulkomuotoa, eikä sitä, että tällaiset piirteet ovat myös riidanalaisessa mallissa ja vaikuttavat sen ulkomuotoon vastaavalla tavalla kuin aikaisempaan malliin.

54 Lopuksi on huomautettava, että kantajan väitteet, joiden mukaan yhtäältä kyseisten mallien yhteiset osatekijät ovat olleet myös Vespa-skootterin muissa versioissa siitä lähtien, kun kantaja suunnitteli sen ja saattoi sen ensimmäisen kerran markkinoille vuosina 1945 ja 1946, ja toisaalta Vespa S -skootterin malli käsittää muun muassa neliskulmaisen etuvalon ja suoraviivaisia osatekijöitä, ovat tehottomia. Edellä 38 ja 49 kohdassa esitetyistä syistä nämä väitteet eivät nimittäin vaikuta millään tavoin riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen tarkasteluun, sillä sitä on arvioitava yksinomaan verrattuna aikaisempaan malliin, johon kantaja vetoaa suhteessa olemassa oleviin aikaisempiin malleihin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksensa tueksi.

55 Toiseksi kantajan väitteestä, joka koskee sitä, että valituslautakunnan esiin tuomat erot liittyvät lähinnä epäolennaisiin yksityiskohtiin, on todettava, että erot ovat vailla merkitystä kyseessä olevista malleista saatavan yleisvaikutelman osalta, jos ne eivät ole niin selkeitä, että niiden avulla voitaisiin erotella kyseiset tavarat toisistaan asiantuntevan käyttäjän saamassa käsityksessä tai tasapainottaa näiden mallien välillä todettuja samankaltaisuuksia (ks. vastaavasti tuomio 21.11.2013, El Hogar Perfecto del Siglo XXI v. SMHV – Wenf International Advisers (Korkkiruuvi), T-337/12, EU:T:2013:601, 49–54 kohta).

56 Kantaja ei kuitenkaan voi pätevästi vedota siihen, että valituslautakunnan esiin tuomat erot ovat vähämerkityksisiä kyseisten mallien teoreettisessa tarkastelussa ja vielä vähemmän ratkaisevia niiden ”tosielämässä tehtävässä tarkastelussa”, koska asiantunteva käyttäjä havainnollistaa skootterin sitä käyttäessään 45–60 asteen kulmasta.

57 Ensinnäkin toisin kuin kantaja väittää, ei nimittäin ole tarpeen painottaa ensisijaisesti niiden tavaroiden, joihin kyseiset mallit on tarkoitus sisällyttää, käytön aikana saatavaa näkökulmaa, jotta voidaan arvioida asiantuntevan käyttäjän kyseisten mallien ulkomuodosta saamaa käsitystä, koska hän tekee päätöksensä ostaa ja käyttää kyseisiä tavaroita myös niiden muotoilun perusteella (ks. vastaavasti tuomio 21.5.2015, Senz Technologies v. SMHV – Impliva (Sateenvarjot), T-22/13 ja T-23/13, EU:T:2015:310, 97 kohta (ei julkaistu)).

58 Toiseksi kyseisten mallien etu-, sivu- ja takanäkymien yksityiskohtaisen vertailun jälkeen valituslautakunta totesi aivan oikein, että niiden välillä oli lukuisia merkityksellisiä eroja, jotka eivät jää huomaamatta asiantuntevalta käyttäjältä, joka, kuten edellä 43 kohdassa todettiin, tuntee kyseisellä alalla olemassa olevat eri mallit ja jossain määrin niiden yleensä sisältämät osatekijät ja jota kyseisiin tuotteisiin tuntemansa mielenkiinnon vuoksi voidaan pitää erityisen tarkkaavaisena käyttäjänä, joka kiinnittää erityistä huomiota kyseessä olevien tavaroiden muotoiluun ja estetiikkaan.

59 Kolmanneksi oikeuskäytännössä todetaan, että mitä rajoittuneempi mallin luojan vapaus on sen kehittelyssä, sitä enemmän pienet erot kyseisten mallien välillä riittävät, jotta asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Käänteisesti mitä laajempi mallin luojan vapaus on sen kehittelyssä,

sitä vähemmän pienet erot kyseisten mallien välillä riittävät, jotta asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2017, Chanel v. EUIPO – Jing Zhou ja Golden Rose 999 (Koriste), T-57/16, EU:T:2017:517, 30 kohta). Käsiteltävässä asiassa valituslautakunnan riidanalaisen päätöksen 44–47 kohdassa mainitsemia kyseisten mallien välisiä eroja, jotka koskevat myös osatekijöitä, joissa mallin luoneella ollut vapaus voi tulla ilmi, on kuitenkin paljon, ja ne ovat merkityksellisiä, joten mallin luoneella ollutta vapautta, joka on määritelty vähintään keskinkertaiseksi, ei voi asettaa kustakin näistä mallista saatavaa yleisvaikutelmaa koskevan päätelmän ehdoksi.

60 Ajovaloon, jalkasuojaan, jalkasuojassa näkyvissä olevaan keskiosaan, ilman sisääntuloaukkoon tai äänitorven suojaritilään, suuntavilkkuihin ja lokasuojan alaosan profiiliin liittyvät erot nimittäin vahvistavat riidanalaisen mallin kulmikkuutta suhteessa aikaisempaan malliin, jolle on ominaista monimutkaisempi ulkomuoto. Tämän käsityksen vahvistavat myös korin takaosan muoto, joka on selvästi puoliympyrä aikaisemmassa mallissa ja voimakkaasti geometrinen riidanalaisessa mallissa. Lisäksi kori, joka jättää pyörän täysin avoimeksi riidanalaisessa mallissa aikaisemmasta mallista poiketen, ajovalojen malli ja sijoituspaikka – ajovalot ovat yleisesti samankokoiset, muodostavat yhden kokonaisuuden ja on sijoitettu rungon alareunaan riidanalaisessa mallissa, kun ne ovat selvästi erikokoiset, erilliset ja sijoitettu eri paikkoihin aikaisemmassa mallissa – sekä matkustajan kädensijojen malli, joka on pystysuora riidanalaisessa mallissa ja pääasiallisesti vaakasuora aikaisemmassa mallissa, ovat merkityksellisiä eroja, jotka vaikuttavat kustakin kyseisestä mallista saatavaan yleisvaikutelmaan.

61 Tästä seuraa, että valituslautakunnan perustellusti esiin tuomat kyseisten mallien väliset erot, jotka koskevat myös osatekijöitä, joihin kantaja vetoaa aikaisemman mallin erottavina ominaispiirteinä, ovat asiantuntevan käyttäjän havaittavissa ja vaikuttavat hänen kyseisistä malleista saamaansa yleisvaikutelmaan siitä riippumatta, mistä näkökulmasta asiantunteva käyttäjä havainnoi kyseisiä malleja.

62 Kolmanneksi esittämättä itsenäistä kanneperustetta, joka koskee väitettyä riidanalaisen päätöksen perustelujen puutteellisuutta, kantaja väittää, ettei valituslautakunta ole perustellut riittävästi syitä, joiden vuoksi se poikkesi mitättömyysosaston jo tekemistä tosiseikkoja koskevista arvioinneista. Tämä väite ei voi menestyä. Valituslautakunta, jota mitättömyysosaston tekemät tosiseikkoja koskevat arvioinnit eivät sido, esitti nimittäin oikeudellisesti riittävällä tavalla edellä 58–61 kohdassa mainitut syyt, joiden vuoksi se tutkittuaan kanteen hyväksyttävyyden ja suoritettuaan kyseisten mallien välisten erojen puolueettoman teknisen arvioinnin poikkesi mitättömyysosaston tekemistä päätelmistä.

63 Kaiken edellä esitetyn perusteella valituslautakunta ei ole tehnyt arviointivirhettä katsoessaan riidanalaisen päätöksen 49 ja 51 kohdassa, että asiantunteva käyttäjä saa riidanalaisesta mallista ja aikaisemmasta mallista erilaisen yleisvaikutelman, ja päätellessään, ettei riidanalaiselta mallilta puutu asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa tarkoitettu yksilöllinen luonne suhteessa aikaisempaan malliin.

64 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan rikkomista

65 Toisen kanneperusteensa tueksi kantaja vetoaa riidanalaisen mallin mitättömyyteen asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla, koska siinä käytetään aikaisempaa erottavaa merkkiä, jonka haltija kantaja on.

66 On muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetään, että yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi, jos myöhemmässä mallissa käytetään erottavaa merkkiä ja tätä merkkiä koskevassa unionin tai asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä annetaan merkin haltijalle oikeus kieltää tällainen käyttö.

67 Oikeuskäytännön mukaan yhteisömallin mitättömäksi julistamista koskeva hakemus, joka perustuu asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun mitättömyysperusteeseen, voi menestyä vain, jos todetaan, että kohdeyleisö katsoo, että tämän hakemuksen kohteena olevassa yhteisömallissa käytetään erottavaa merkkiä, johon mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tueksi on vedottu (tuomio 12.5.2010, Beifa Group v. SMHV – Schwan-Stabilo Schwanhäußer (Kirjoitusväline), T-148/08, EU:T:2010:190, 105 kohta). Tämän mitättömyysperusteen tarkastelun on perustuttava siihen, miten kohdeyleisö mieltää erottavan merkin, johon tämän perusteen tueksi on vedottu, sekä kokonaisvaikutelmaan, jonka kohdeyleisö saa kyseisestä merkistä (tuomio 12.5.2010, Kirjoitusväline, T-148/08, EU:T:2010:190, 120 kohta).

68 Kuten kantaja vahvisti istunnossa, merkki, johon se vetosi tämän kanneperusteensa tueksi, on aikaisempi tavaramerkki, jonka muodostaa myös aikaisemmalla mallilla suojattu skootterin kolmiulotteinen muoto ja joka on tunnustettu ja jota on käytetty Italiassa vuodesta 2005 alkaen mutta jota ei kuitenkaan ollut rekisteröity riidanalaisen päätöksen antamispäivänä.

69 Italian teollisoikeuslain (Codice della proprietà industriale) 2 §:n nojalla teollisoikeudet myönnetään laissa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti ja muita erottavia merkkejä kuin rekisteröityjä tavaramerkkejä suojataan, jos asiaa koskevat oikeudelliset edellytykset täyttyvät. Asian kannalta merkityksellisten Italian oikeuden ja oikeuskäytännön mukaan aikaisempaa rekisteröimätöntä kansallista tavaramerkkiä suojataan, jos sillä on rekisteröidylle tavaramerkille ominaiset uutuutta ja omaperäisyyttä koskevat piirteet. Jos aikaisempi tavaramerkki on ollut yleisesti tunnetussa käytössä, joka on ymmärrettävä siten, että kohdeyleisö tuntee sen tosiasiallisesti, kyseinen aikaisempi tavaramerkki on esteenä saman tai samankaltaisen myöhemmän merkin rekisteröinnille tai johtaa tarvittaessa sen rekisteröinnin mitättömäksi julistamiseen.

70 Kantajan väite, jonka mukaan valituslautakunta tukeutui päätöksessään sovellettavien säännösten henkilökohtaiseen tulkintaan ja kantajan toimittamien todisteiden subjektiiviseen arviointiin, ei voi menestyä. Valituslautakunta nimittäin tutki, oliko aikaisempaa tavaramerkkiä käytetty riidanalaisen mallin rekisteröintihakemuksen tekemispäivänä siten, että se oli tullut tunnetuksi italialaisen kohdeyleisön keskuudessa, jotta siihen voitaisiin pätevästi vedota Italian oikeuden ja oikeuskäytännön mukaisesti asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamiseksi.

71 Valituslautakunta otti tutkinnassaan huomioon kantajan toimittamat todisteet. Se sulki yhtäältä perustellusti pois ensinnäkin kantajan myyntiä, markkinaosuuksia ja mainostoimintaa koskevien tietojen merkityksellisyyden, koska ne eivät koskeneet yksinomaan aikaisempaa tavaramerkkiä, ja toiseksi myyntitodistusten merkityksellisyyden, koska niissä ei määritetty riittävän täsmällisesti, koskivatko ne ainoastaan tai yksinomaan Italiaa, joka oli se alue, jolla aikaisempaa tavaramerkkiä oletettavasti suojattiin.

72 Valituslautakunta tarkasteli toisaalta kantajan esittämää mielipidetutkimusta todisteena siitä, että italialainen kohdeyleisö tunsi tosiasiallisesti aikaisemman tavaramerkin ja että erityisesti sen suojan piiriin kuuluva skootterin kolmiulotteinen muoto kuului kantajalle ja oli tullut käytössä erottamiskykyiseksi.

73 Välintulijan väitteestä, jonka mukaan kantaja ei voi pätevästi vedota aikaisempaan tavaramerkkiin asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamiseksi, on todettava, että Tribunale di Torinon tuomiossa, joka pysytettiin Corte d'appello di Torinon tuomiolla, tunnustettiin aikaisemman tavaramerkin olemassaolo ja pätevyys. Tällainen päätelmä ei kuitenkaan ole vielä lopullinen, kuten väliintulija toteaa unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen 16.5.2019 antamissaan vastauksissa.

74 Siitä riippumatta, voidaanko aikaisempaan tavaramerkkiin vedota pätevästi Italian oikeuden mukaisesti asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamiseksi, on näin ollen tutkittava, hylkäsikö valituslautakunta perustellusti riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan

hakemuksen kyseisen säännöksen perusteella katsottuaan, ettei aikaisempaa tavaramerkkiä ollut käytetty riidanalaisessa mallissa ja ettei ollut vaaraa, että kohdeyleisö sekoittaa aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin toisiinsa.

Kohdeyleisö

75 Riidanalaisen mallin ja aikaisemman tavaramerkin ristiriitaa analysoitaessa on otettava huomioon keskivertokuluttaja, jonka oletetaan olevan tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen kuluttaja, joka kuuluu aikaisemman tavaramerkin kattamista tuotteista, nimittäin luokan ”Mopedit; moottoripyörät” alaluokan muodostavista ”skoottereista”, kiinnostuneeseen kohdeyleisöön, kuten riidanalaisesta päätöksestä ilmenee ja kuten osapuolet vahvistivat istunnossa.

76 Lisäksi on otettava huomioon, että keskivertokuluttajan tarkkaavaisuusaste voi vaihdella kyseisten tavaroiden tai palvelujen tyypin mukaan (tuomio 22.6.1999, Lloyd Schuhfabrik Meyer, C-342/97, EU:C:1999:323, 26 kohta).

77 Koska skootterit ovat melko kalliita kestohyödykkeitä, keskivertokuluttajalla on käsiteltävässä asiassa korkea tarkkaavaisuusaste, kuten valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 75 kohdassa.

78 Tutkittaessa sitä, onko aikaisempaa tavaramerkkiä käytetty riidanalaisessa mallissa ja onko kohdeyleisön keskuudessa olemassa sekaannusvaara, on näin ollen otettava huomioon edellä 75 ja 77 kohdassa määritelty keskivertokuluttaja, joka tekee ostopäätöksensä myös esteettisten seikkojen perusteella.

Aikaisemman tavaramerkin käyttö riidanalaisessa mallissa ja sekaannusvaaran olemassaolo kohdeyleisön keskuudessa

79 Ensinnäkin koska – kuten edellä 68 kohdassa todettiin – kantaja rajoitti oikeuden, jonka perusteella se vaati riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamista asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla, aikaisempaan tavaramerkkiin, aikaisemman tavaramerkin kanssa yhteisten osatekijöiden mahdollisella esiintymisellä ennen vuotta 2005 valmistetuissa Vespa-skoottereissa ei ole merkitystä arvioitaessa sen käyttöä riidanalaisessa mallissa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti, kuten valituslautakunta aivan oikein totesi.

80 Toiseksi osatekijöistä, joiden kantaja väittää olevan aikaisemmalla tavaramerkillä suojatun skootterin kolmiulotteisen muodon erottavia ominaispiirteitä, joita sen mielestä käytettiin perusteettomasti riidanalaisessa mallissa, nimittäin X-muoto korin takaosan ja istuimen alustan välissä, käänteinen Ω-muoto istuimen alustan ja jalkasuojan välissä sekä jalkasuojan nuolen muoto, joihin Tribunale di Torinon tuomiossa lisättiin rungon pisaramuoto, on todettava, että näiden ominaispiirteiden mahdollisen käytön arviointi riidanalaisessa mallissa edellyttää riidanalaisella mallilla suojatun muodon ja aikaisemman tavaramerkin muodon vertailua.

81 Kuten valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 84–86 kohdassa, havainnoidessaan aikaisemmalla tavaramerkillä suojatun skootterin kolmiulotteisen mallin ja riidanalaisen mallin muotoa keskivertokuluttaja, joka ei ole syvällisen teknisen tietämyksen omaava ammattialan tuntija, ei korkeasta tarkkaavaisuustasostaan huolimatta kuitenkaan tunnista spontaanisti X-muotoa korin takaosan ja istuimen alustan välissä tai käänteistä Ω-muotoa istuimen alustan ja jalkasuojan välissä eikä huomaa automaattisesti jalkasuojan nuolen muotoa. Rungon kohdalla hän huomaa ennen kaikkea eron aikaisemman tavaramerkin rungon suippenevan muodon ja enemmän puoliympyrää muistuttavan riidanalaisen mallin muodon välillä.

82 Yleisemmällä tasolla siitä riippumatta, erottaako kohdeyleisö edellä 81 kohdassa mainitut osatekijät, joiden kantaja väittää olevan aikaisemman tavaramerkin erottavia ominaispiirteitä, keskivertokuluttaja, jonka tarkkaavaisuusaste on korkea, huomaa aikaisemmalla tavaramerkillä suojatulle skootterin kolmiulotteiselle muodolle ominaisten tyylin, linjojen ja ulkomuodon eroavan visuaalisesti riidanalaisen mallin vastaavista tekijöistä.

83 Näin ollen on vahvistettava valituslautakunnan toteamus, jonka mukaan aikaisemman tavaramerkin muotojen ja riidanalaisen mallin muotojen välillä on eroja. Nämä erot koskevat myös osatekijöitä, joiden kantaja väittää olevan aikaisemman tavaramerkin erottavia ominaispiirteitä.

84 Tällaisten visuaalisten erojen kompensoimiseksi kantaja ei voi pätevästi vedota aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin kattamien tavaroiden samanlaisuuteen eikä kyseisten tavaroiden osalta aikaisemmalla tavaramerkillä suojatun skootterin kolmiulotteisen muodon yleisesti tunnettuun käyttöön Italian markkinoilla, minkä sen toimittama mielipidetutkimus osoittaa.

85 Kuten valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 87 kohdassa, kyseiseen mielipidetutkimukseen sisältyvistä tiedoista ei nimittäin kantajan väitteiden vastaisesti ilmene, yhdistääkö kohdeyleisö aikaisemmalla tavaramerkillä suojatun skootterin kolmiulotteisen muodon konkreettisesti riidanalaiseen malliin, eikä niillä siten voida osoittaa aikaisemman mallin käyttöä riidanalaisessa mallissa.

86 Kolmanneksi on todettava, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohtaa ei sovelleta ainoastaan silloin, kun käytetään sitä samaa merkkiä, johon on vedottu mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tueksi, vaan myös silloin, kun käytetään samankaltaista merkkiä (tuomio 12.5.2010, Kirjoitusväline, T-148/08, EU:T:2010:190, 52 kohta ja tuomio 9.9.2015, Dairek Attoumi v. SMHV – Diesel (DIESEL), T-278/14, ei julkaistu, EU:T:2015:606, 85 kohta), jos voidaan osoittaa, että yleisön keskuudessa on sekaannusvaara kyseisten merkkien välillä (tuomio 12.5.2010, Kirjoitusväline, T-148/08, EU:T:2010:190, 54 kohta).

87 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaara on olemassa, jos yleisö saattaa luulla, että kyseiset tavarat tai palvelut ovat peräisin samasta yrityksestä tai taloudellisesti keskenään sidoksissa olevista yrityksistä. Saman oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaaraa on arvioitava kokonaisuutena sen mukaan, kuinka kohdeyleisö mieltää kyseessä olevat merkit ja tavarat tai palvelut, ja ottamalla huomioon kaikki tekijät, joilla on merkitystä kyseisessä yksittäistapauksessa, erityisesti merkkien samankaltaisuuden ja merkkien kattamien tavaroiden tai palvelujen samankaltaisuuden välinen keskinäinen riippuvuus (ks. tuomio 25.4.2013 Chen v. SMHV – AM Denmark (Puhdistuslaite), T-55/12, ei julkaistu, EU:T:2013:219, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

88 Jos todetaan, että kohdeyleisö ei miellä mitättömäksi julistamista koskevassa hakemuksessa tarkoitettua yhteisömallia siten, että siinä käytetään erottavaa merkkiä, johon tämän hakemuksen tueksi on vedottu, on kuitenkin ilmeistä, että sekaannusvaara voidaan sulkea pois (ks. vastaavasti tuomio 12.5.2010, Kirjoitusväline, T-148/08, EU:T:2010:190, 106 kohta).

89 Tribunale di Torinon tuomiossa kansallinen tuomioistuin totesi, että riidanalaisessa mallissa oli aikaisempaan tavaramerkkiin verrattuna esteettisiä eroja, jotka koskivat myös viimeksi mainitun erottavia ominaispiirteitä ja joilla voidaan sulkea pois sekaannusvaara kohdeyleisön keskuudessa, joten väite, jonka mukaan riidanalaisella mallilla loukattiin aikaisempaa tavaramerkkiä, oli hylättävä. Kantaja ja väliintulija eivät ole kiistäneet näitä Tribunale di Torinon tuomioon sisältyviä toteamuksia, ja niistä on näin ollen tullut lainvoimaisia, kuten Corte d'appello di Torinon tuomiossa todettiin ja kuten osapuolet vahvistivat unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen 16.5. ja 17.5.2019 antamissaan vastauksissa.

90 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että koska yhtäältä aikaisemmasta tavaramerkistä saatava visuaalinen yleisvaikutelma eroaa aikaisemmasta mallista saatavasta yleisvaikutelmasta ja koska toisaalta estetiikalla on tärkeä merkitys keskivertokuluttajan, jolla on korkea tarkkavaisuusaste, tekemässä valinnassa, riidanalaisessa mallissa ei ole käytetty aikaisempaa tavaramerkkiä kyseisten tavaroiden samanlaisuudesta huolimatta.

91 Valituslautakunta ei näin ollen ole tehnyt arviointivirhettä katsoessaan riidanalaisen päätöksen 73 ja 88 kohdassa, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohtaa sovellettaessa kohdeyleisön keskuudessa ei ole mitään sekaannusvaaraa, joka sisältää myös vaaran mielleyhtymästä.

92 Näin ollen toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdan rikkomista

93 Kolmannessa kanneperusteessaan kantaja väittää lähinnä, että riidanalainen malli on julistettava mitättömäksi myös asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdan perusteella sovellettaessa Italian ja Ranskan tekijänoikeuksia koskevia oikeussääntöjä ja periaatteita.

94 Italian lainsäädännössä, nimittäin tekijänoikeuden ja muiden lähioikeuksien suojasta 22.4.1941 annetussa laissa nro 633 (legge n. 633 – Protezione del diritto d'autore e di altri diritti connessi al suo esercizio; GURI nro 166, 16.7.1941), sellaisena kuin se on muutettuna, säädetyllä tekijänoikeudella suojatun hengentuotteen väitetyn käytön osalta kantaja viittasi kanteessaan ”Vespan muotoon” tai ”Vespaan”. Kantaja väittää, että ”Vespan” taiteellinen ja luova ydin, joka muodostuu edellä 10 ja 53 kohdassa mainituista muotoa koskevista ominaispiirteistä, on peräisin vuosilta 1945 ja 1946 ja että tätä luovaa ydintä suojataan Italian lainsäädännön mukaisella tekijänoikeudella, mutta Vespa-mopedien eri mallien välillä ei voida tehdä eroja, kuten Tribunale di Torinon tuomiossa kantajan mukaan todettiin. Näiden siitä lähtien, kun kantaja suunnitteli ja saattoi ensimmäisen mallin ensimmäisen kerran markkinoille, olennaisilta osin muuttumattomina säilyneiden ominaispiirteiden ansiosta Vespa on nimittäin ollut italialaisten tottumusten ja italialaisen taiteellisen muotoilun ikoni ja symboli. Kantaja täsmensi istunnossa, että aikaisempi malli käsittää alkuperäisen Vespan taiteellisen ja luovan ytimen, nimittäin edellä mainitut muotoa koskevat ominaispiirteet.

95 Ranskan lainsäädännön mukaisella tekijänoikeudella suojatun hengentuotteen väitetyn käytön osalta kantaja viittaa 7.2.2013 annettuun tribunal de grande instance de Paris'n (Pariisin alioikeus, Ranska) tuomioon, jossa samoin kantajan mukaan myönnetään, että ”Vespa”, erityisesti aikaisemman mallin mukainen Vespa, täyttää Ranskan lainsäädännön mukaisen tekijänoikeuden antamaa suojaa koskevat edellytykset Ranskan tekijänoikeuskoodeksin (Code de la propriété intellectuelle) L 111-1 §:n mukaisesti, kun otetaan huomioon sen erityinen ulkonäkö ja erityinen ”pyöreä, feminiininen ja vintagemainen” muoto, jossa näkyvät tekijänsä esteettiset valinnat ja persoonallisuus.

96 EUIPO ja väliintulija kiistävät kantajan väitteet kokonaisuudessaan.

97 Aluksi on muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi, jos se merkitsee asianomaisen jäsenvaltion tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla suojatun teoksen luvatonta käyttöä. Näin ollen tekijänoikeuden haltija voi vedota tähän suojaan, kun hän voi kieltää kyseisen mallin mainitun käytön sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa hän saa suojaa (ks. vastaavasti tuomio 6.6.2013, Kellotaulut, T-68/11, EU:T:2013:298, 79 kohta).

98 Seuraavaksi on todettava, että oikeuskäytännön mukaan kantajan, joka vetoaa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun mitättömyysperusteeseen, on esitettävä näyttö siitä, että riidanalainen malli merkitsee asianomaisen jäsenvaltion tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla suojatun teoksen luvatonta käyttöä (määräys 17.7.2014, Kastenholz v. SMHV, C-435/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2124, 55 kohta).

99 Asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdasta ja 3 kohdasta yhdessä asetuksen N:o 2245/2002 28 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdan kanssa seuraa ensimmäiseksi, että yhteisömalli todetaan mitättömäksi, jos se merkitsee jonkin jäsenvaltion tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla suojatun teoksen luvatonta käyttöä, toiseksi, että vain tekijänoikeuden haltija voi esittää mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen, ja kolmanneksi, että tässä hakemuksessa on esitettävä malli ja annettava tiedot aiemmasta mallista, johon hakemus perustuu, sekä tiedot, jotka osoittavat, että hakija on tekijänoikeuden haltija (tuomio 23.10.2013, Viejo Valle v. SMHV – Établissements Coquet (Kahvikuppi ja aluslautanen, joissa on uurteita), T-566/11 ja T-567/11, EU:T:2013:549, 47 kohta).

100 Ensinnäkin on määritettävä kantajan asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdan soveltamisen yhteydessä mainitsema teos, jota on kantajan mukaan käytetty perusteettomasti riidanalaisessa mallissa, vaikka sitä suojataan Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisilla tekijänoikeuksilla.

101 Tältä osin valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 99 kohdassa, että ainoa kantajan asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdan soveltamiseksi riittävän täsmällisesti määrittämä teos oli aikaisempaa mallia vastaava teos, koska teos, jonka osalta voitiin vedota asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun mitättömyysperusteeseen, ei voinut olla tavaran tyyliteltyjen versioiden kerääntymä usean vuosikymmenen ajalta. Valituslautakunta totesi myös aikaisempaa mallia vastaavan teoksen luovuuden ja taiteellisen arvon tukeutuen Tribunale di Torinon tuomiossa esitettyihin toteamuksiin, jossa viitattiin 7.2.2013 annettuun tribunal de grande instance de Paris'n tuomioon. Valituslautakunnan mukaan kyseisissä tuomioissa todettiin, että aikaisempaa mallia vastaava skootterimalli on Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisilla tekijänoikeuksilla suojattu teos.

102 Nämä toteamukset on vahvistettava, koska niissä noudatetaan periaatetta, jonka mukaan tekijänoikeudella suojataan ideoiden ilmaisua eikä itse ideoita. Aikaisempi malli käsittää nimittäin alkuperäisen ”Vespan” ytimen eli edellä 10 ja 53 kohdassa mainitut muotoa koskevat ominaispiirteet tämän Italian lainsäädännön mukaisella tekijänoikeudella mahdollisesti suojatun taiteellisen ja luovan ytimen konkreettisena ilmaisuna. Aikaisemmalla mallilla on myös erityinen ulkonäkö ja erityinen ”pyöreä, feminiininen ja vintagemainen” muoto, joita mahdollisesti suojataan Ranskan lainsäädännön mukaisella tekijänoikeudella.

103 Toiseksi on varmistettava, onko aikaisempaa mallia, joka on Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisilla tekijänoikeuksilla suojattu teos, ”käytetty luvattomasti” riidanalaisessa mallissa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

104 Italian tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla riidanalaisessa mallissa ei kuitenkaan ole havaittavissa edellä 10 ja 53 kohdassa mainituista muotoa koskevista ominaispiirteistä muodostuvan taiteellisen ja luovan ytimen käyttöä. Riidanalaisessa mallissa Entre le carénage postérieur ja istuimen alustan välissä sekä istuimen alustan ja jalkasuojan välissä on nimittäin pikemminkin kulmikkaita linjoja. Sen teräväkärkinen jalkasuoja esittää lokasuojaan asti pikemminkin ”solmiota” kuin nuolta. Riidanalaisen mallin rungon muoto ei ole suippeneva aikaisemman mallin rungon pisaramuodosta poiketen.

105 Myöskään aikaisemman mallin erityistä ulkonäköä sekä erityistä ”pyöreää, feminiinistä ja vintagemaista” muotoa ei ole riidanalaisessa mallissa, jolle ovat ominaisia suorat linjat ja kulmat, joten aikaisempaa mallia vastaavasta teoksesta ja riidanalaisesta mallista saa erilaisen vaikutelman, kuten valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 114 kohdassa.

106 Kaiken edellä esitetyn perusteella valituslautakunta ei ole tehnyt arviointivirhettä katsoessaan käytettävissään olleen aineiston perusteella riidanalaisen päätöksen 115 kohdassa, ettei riidanalaisessa mallissa ole käytetty luvattomasti Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisilla tekijänoikeuksilla suojattua aikaisempaa mallia vastaavaa skootterimallia.

107 Näin ollen kolmas valitusperuste on hylättävä.

108 Koska kaikki kantajan kanneperusteet on hylätty, käsiteltävä kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

109 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

110 Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut EUIPO:n ja väliintulijan vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Piaggio & C. SpA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Berardis Papasavvas Spineanu-Matei

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä syyskuuta 2019.

Allekirjoitukset